

Stichting Het Filiaal theatermakers

Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.175.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.175.000

Over de instelling

Stichting Het Filiaal theatermakers (hierna: Het Filiaal), podiumkunsten, jeugdpodiumkunsten, Utrecht

Het Filiaal maakt theatervoorstellingen voor een publiek van 4 tot 14 jaar. De instelling speelt in grote en kleine zalen in schouwburgen, wijktheaters, op locatie en op scholen. Ze maakt beeldende voorstellingen in een transparante speelstijl, waarin muziek, beweging, video, poppen, objecten en taal elk een gelijkwaardig aandeel hebben. Met haar werk wil de instelling 'creativiteit, nieuwsgierigheid, zelfstandig denken en verbeelding stimuleren', vanuit de overtuiging dat haar bezoekers de wereld daardoor weerbaarder en met meer empathie en hoop tegemoet kunnen treden. In 2021 verhuisde Het Filiaal naar een eigen pand aan de rand van Utrecht.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.27 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Het Filiaal een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.175.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Filiaal maakte in de subsidieperiode 2021 - 2024 kwalitatief hoogwaardige en goed gemaakte voorstellingen over belangwekkende onderwerpen die aansloten bij de doelgroep. De raad was met name enthousiast over 'POPpulisme', waarvoor de instelling een Gouden Krekel in 2023 won. Het Filiaal speelde de afgelopen periode regelmatig in het buitenland. Ook maakte de artistiek directeur voorstellingen in het buitenland opnieuw met een lokale cast.

Voor subsidieperiode 2025 - 2028 heeft Het Filiaal een helder plan geschreven, waarin ze een duidelijk beeld schetst van de aankomende voorstellingen en ontwikkeldoelen, en toch ook ruimte laat voor flexibiliteit. De raad vindt het sterk dat de instelling zich kwetsbaar toont en een reflectie geeft op haar neiging te overcompenseren in de periode na corona.

Met haar transparante, interdisciplinaire speelstijl en kwalitatief hoogwaardige theater heeft Het Filiaal een interessant profiel. De raad heeft vertrouwen in de plannen en vindt ‘de kracht van verbeelding’ een sterk inhoudelijk thema. De artistiek directeur staat al sinds de oprichting in 1994 aan het roer van het gezelschap, maar blijft haar makerschap ontwikkelen. Het artistiek team biedt tevens ruimte aan een mbo-doorstromer als artistiek assistent. Ook kiest de instelling de komende periode voor interessante makende spelers, choreografen en (gast)regisseurs, onder wie Jos Nargy, Eileen Graham en Sassan Saghar Yaghmai, waardoor het plan meerstemmig is en een mooie combinatie vormt van oudgedienden en nieuwe makers. De raad kijkt onder meer uit naar de speellokaalvoorstelling ‘Autsj’ voor 4+, waarin kleuters kunnen ervaren hoe een kind met autisme de wereld ervaart. De samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht ligt voor de hand en is goed uitgewerkt.

Op het gebied van talentontwikkeling mist de raad een duidelijke visie. Het Filiaal biedt jonge makers veel vrijheid en kansen, onder meer door spelers de mogelijkheid te bieden een voorstelling te maken. Maar hoe worden de geselecteerde makers begeleid, welke ondersteuning krijgen zij? De samenwerking lijkt eenmalig te zijn en het ontbreekt aan een doorlopende lijn. Met het vertrek van een van de artistieke kernleden in subsidieperiode 2021 - 2024 is bovendien een kans ontstaan om de diversiteit in de artistieke kern te vergroten, waarbij de raad hoopt dat de instelling talentontwikkeling en de opvolging van dit kernlid in samenhang ziet.

Internationaal staat Het Filiaal er goed voor. De instelling is aangesloten op het wereldwijde netwerk Assitej voor jeugdproducenten en staat in goed contact met Dutch Culture en Dutch Performing Arts van het Fonds Podiumkunsten. De raad vindt het positief dat Het Filiaal de dialoog aangaat in haar internationale samenwerkingen en daar niet alleen komt zenden. Internationale uitwisseling draagt bij aan de ontwikkeling van de instelling in Nederland, onder meer door ervaringen op te doen met het verweven van gebarentaal in voorstellingen en het maken van prikkelarme producties. De raad vindt het interessant dat de instelling voorstellingen in het buitenland opnieuw maakt met een lokale cast. Voor de komende periode beschrijft de instelling enkele ambities, waaronder een herneming van ‘Miss Ophelia’ in China, maar de overige plannen blijven nog vrij onduidelijk. Australië heeft interesse in het werk van Het Filiaal getoond, maar dit lijkt op gespannen voet te staan met de wens rekening te houden met het milieu en duurzaamheid.

Maatschappelijke betekenis

Educatie speelt ook in subsidieperiode 2025 - 2028 een prominente rol in de werkwijze van Het Filiaal en is sterk verweven met het artistieke proces. Kunsteducatie is een vast en wezenlijk onderdeel, waarmee de instelling voorbeeldstellend is. Ze richt zich op leerlingen en docenten in het primair

onderwijs, speciaal onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Door aansluiting bij Kunst Centraal heeft Het Filiaal gegarandeerd een groot aantal speelbeurten in het onderwijs via het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' (CmK). De instelling focust sterk op de bovenbouw van het primair onderwijs, maar beschrijft deze keuze niet duidelijk in haar plan. De raad is benieuwd naar de voorstelling voor 2+ die Het Filiaal als experiment wil gaan maken. De instelling vermeldt in haar aanvraag interessante initiatieven, waaronder het oprichten van een Kinderraad en een digitaal museum. Het wordt niet duidelijk hoe Het Filiaal de resultaten wil borgen, noch wat de Kinderraad precies gaat doen en hoe kinderen worden geworven.

Het Filiaal reist door het land met reguliere en schoolgebonden voorstellingen en is goed geworteld in de eigen stad en regio. De intensieve deelname aan de verschillende netwerken in de stad en provincie vindt de raad te prijzen. Uit de plannen spreekt de wens om meer in de nabijgelegen wijk Overvecht te willen werken, wat de raad waardeert en waar hij graag meer over had willen lezen. Hij ziet hierbij volop kansen om meer verbinding te zoeken met andere culturele en maatschappelijke organisaties, waarbij de stevige inbedding en samenwerkingen in de Utrechtse wijk Hoograven, waar Het Filiaal al veertien jaar actief is, als sterk voorbeeld dient. De maatschappelijke partners zijn nu nog beperkt, terwijl de thema's die Het Filiaal voor haar voorstellingen kiest (ontlezing, schermtijd) maatschappelijk relevant zijn.

De instelling beschrijft voldoende hoe ze haar diversiteitsbeleid vormgeeft. In haar programma en haar keuze voor partners legt ze de focus op fysieke en mentale beperkingen en gendervraagstukken. Ze kiest relevante partners, zoals Accessibility voor een digitaal, fysiek en sociaal toegankelijke samenleving voor iedereen, en verschillende partners voor doven en slechthorenden. De raad was onder de indruk van de manier waarop Het Filiaal gebarentaal integreerde in de voorstelling 'Talking Hands'. Ook vindt hij het sterk dat de instelling experts inschakelt bij voorstellingen over maatschappelijk gevoelige onderwerpen, zoals het COC en de Queer Academy bij de voorstelling 'Het lammetje dat een varken is'.

Ook beschrijft de instelling uitgebreid hoe ze de diversiteit onder haar personeel/medewerkers wil bevorderen. Aandachtspunten in haar beleid zijn culturele diversiteit, gender, leeftijd en fysieke of mentale beperking. Ze werkt met een visiedocument waarmee ze zichzelf monitort op het gebied van diversiteit en inclusie.

Het Filiaal gaat in de aanvraag voldoende in op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code. Ook gaat ze voldoende in op sociale veiligheid. Het beleid ten aanzien van sociale veiligheid wordt geborgd door een externe vertrouwenspersoon. Op afspraken over eerlijke beloning wordt in de

aangeleverde stukken uitgebreid ingegaan. De instelling volgt de cao Toneel en Dans. Ontwerpers, musici en technici krijgen de mogelijkheid tot een tijdelijk dienstverband volgens deze cao. De instelling is aangesloten bij de NAPK en Stichting Sociale Veiligheid Podiumkunsten.

Toegankelijkheid

Het Filiaal investeerde de afgelopen subsidieperiode in het onderzoeken van prikkelarme voorstellingen. Het nieuwe eigen pand hielp de instelling daarbij omdat het daarvoor speciaal kon worden ingericht. Ook maakte Het Filiaal een voorstelling met een gebarentolk, 'Talking Hands'.

De instelling beschrijft in haar aanvraag voor de periode 2025 - 2028 een helder publieksbeleid, gericht op fysieke toegankelijkheid en is daarin een voorloper. Ze streeft ernaar dat iedereen, ongeacht mentale en fysieke beperkingen, naar de voorstellingen kan komen en mee kan doen aan de activiteiten daaromheen. Ze biedt prikkelarme voorstellingen en werkt met tolken Nederlandse Gebarentaal. De raad waardeert het dat de instelling fluïde rolmodellen toont in haar voorstellingen, zonder het er dik bovenop te leggen. De ambities om de culturele diversiteit van het publiek te vergroten zijn nog summier, evenals de aandacht voor digitale toegankelijkheid.

Het Filiaal bereikt een groot publiek met een groot aantal reguliere en schoolgebonden speelbeurten, in de eigen provincie, landelijk en internationaal.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is. De organisatie beschrijft beperkt wat de financiële risico's zijn en hoe ze hiermee omgaat.

De instelling licht de toepassing van de meeste principes van de Governance Code Cultuur voldoende toe. De raad had echter graag gelezen hoe de instelling zorgdraagt voor het onafhankelijk en integer handelen van bestuur en raad van toezicht, wat de verantwoordelijkheden van het bestuur zijn en hoe ze zorgt voor de totstandkoming van een deskundige, diverse en onafhankelijk samengestelde raad van toezicht. De raad hecht eraan dat de instelling genoemde punten in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

Het Filiaal is gevestigd in Utrecht. Binnen de categorie Jeugdpodiumkunsten zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.